

goniec codzienny

Witno
PIĄTEK
27 sierpnia 1943
Nr. 647
Cena w Wilnie 5 ten.

Wczoraj zniszczono 253 czołgi bolszewickie

Dalsze ataki na froncie wschodnim odparto. — Zatopiono celną bombą nieprzyjacielski kontrtorpedowiec

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 26 sierpnia.
Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:
Na froncie rzeki Mius trwają nadal silne nieprzyjacielskie

ataki. Bolszewicy ponieśli tam ponownie ciężkie straty.
Próba przerwania frontu przez bolszewików pod Izium została odparta w walce wręcz i nieprzyjaciół został odrzucony do

swych stanowisk wyjściowych. W natychmiastowym kontrataku uzyskano zdobycze tereny.

Na zachód od Charkowa silne oddziały piechoty i czołgów bolszewickich atakują na szerokim froncie. Nieprzyjaciół odparto w walce żołnierzy przeciw żołnierzowi i odrzucono w przeciwnatarciu z powrotem na północ.

W dniu wczorajszym zniszczono 253 czołgi sowieckie.

Podczas odpierania nieprzyjacielskich ataków lotniczych na miasta w południowej Italii niemieckie myśliwce i artyleria przeciwlotnicza powstrzymała siły zbrojnych zestrzeliła wczoraj 9 nieprzyjacielskich samolotów, w tym kilka ciężkich bombowców.

Na obszarze morza na zachód od Kąp Ortegál zatopiono celną bombą nieprzyjacielski kontrtorpedowiec.

W walkach powietrznych nad Atlantyką i podczas ataków na kilka miejscowości na zajętych obszarach zachodnich nieprzyjaciół stracił 8 samolotów. 5 dalszych, wśród nich 3 kilkomotorowe bombowce straciły okręty ubezpieczające marynarki wojennej na obszarze morza koło zachodnio fryzjskich wysp.

Ubiegłej nocy kilka nieprzyjacielskich samolotów niepokojących zrzuciło odosobnione bomby na północny obszar Rzeszy, nie powodując godnych uwag strat.

W ciężkich walkach odpierających na południowy zachód od Wiaźmy szczególnie się odznaczyła 260 württembersko-badeńska dywizja piechoty i bawarsko-wschodnio-marchijska dywizja piechoty.

Główny ciężar walk na odcinku Charkowa

BERLIN. Przy ocenie sytuacji militarnej na froncie wschodnim trzeba stwierdzić, że po 15-dniowych zapasach na całym froncie wielka niemiecka zapora od jeziora Ladoga aż do rzeki Mius okazała się niewzruszona. Terenowe straty koło Orła, Biełgorodu i Charkowa są najwyższe na 40 km. głębokie i nie mają żadnego wpływu na ogólne położenie strategiczne. Główny ciężar walk spoczywa na odcinku Charkowa. Zdaje się, że od 13 sierpnia można tutaj mówić o nowej fazie ofensywy sowieckiej, której celem jest przełamać front w tym rejonie przy użyciu nowych wojsk. Ataki na innych odcinkach mimo całego ogromu rzucanych sił i ciężaru nieprzyjacielskiego nacisku mają na celu wzięcie niemieckich dywizji, by nie można było ich użyć dla odciążenia odcinka charkowskiego. Jeśli Sowiety sądzili, że przez liczne swoje ataki na najrozmaitszych odcinkach frontu potrafią zamaskować główny punkt zamierzonego przełamania frontu to ta rzecz w każdym razie im się nie powiodła. Rzucenie do walki kilkuset baterii i licznych dział szybkostrzelnych w rejonie ofensywnym Charkowa rozpoznano dowództwo niemieckie w porę jako oznakę zamierzonego przez dowództwo sowieckie głównego

uderzenia i odpowiednio też na to zareagowało.

W związku z tym ewakuacja miasta Charkowa odgrywa decydującą rolę jako skuteczne odprowadzenie dotychczasowego głównego uderzenia. Stanąwszy przed alternatywą przeprowadzenia nie naruszonych dywizji do skutecznej walki albo obrony węzłowego punktu komunikacyjnego, który wskutek zniszczenia stał się bezużyteczny, dowództwo niemieckie przez ewakuację Charkowa zdecydowało się na pierwszą ewentualność i zyskało przez to możliwość nie tylko powstrzymania ofensywy sowieckiej, lecz także dania na nią odpowiedzi przez skuteczne kontrataki. Na południe od Charkowa odrzucono sowieckie oddziały szturmowe w przeciwnatarciu, na zachód od Charkowa odparto wszystkie ataki, a na północ od Charkowa zdołano odciąć i zlikwidować wysunięty naprzód klin nieprzyjacielski. Sowiety poniosły przy tym nadzwyczaj wysokie straty w zabitych, które te straty wynoszą kilkakrotnie liczbę jeńców.

W innych ogniskach frontu nie zaszły żadne zasadnicze zmiany. Ogólny przebieg walk na wszystkich odcinkach frontu upoważnia do tego, że można mówić o elastycznej stabilizacji niemieckiego frontu wschodniego. (W. Z.)

Dłaczono odwołano Litwinowa?

BERLIN. (DNB). Korespondent dyplomatyczny DNB, dr. Siegfried Horn, pisze: Ogłoszone urzędowo przez Moskwę zwolnienie Litwinowa ze stanowiska ambasadora w Waszyngtonie i zastąpienie go przez osobistość nieznana dotychczas ani w polityce wewnętrznej, ani w polityce zewnętrznej jest podobnie jak i odwołanie Małskiego z Londynu, konsekwentnym rozwinięciem polityki, przy pomocy której chce Stalin uzyskać anglo-amerykańską zgodę na sowieckie plany w Europie.

Stalin wyciąga wnioski z zasadniczego pojednania się z Anglią i USA w sprawie wszystkich zagadnień, które stara się on realizować, nie oglądając się, czy te cele zgodne są z polityką finansową i zamaskowanymi manewrami

sprzyjemnych partnerów. Znający mentalność anglo-amerykańską politycy sowieccy, którzy brali wybitny udział w pojednaniu się z Anglią i USA, są dziś wysoce wartościowymi współpracownikami Stalina w Moskwie i będą pilnować wypełnienia danych Związkowi Sowieckiemu przyrzeczeń.

Jest faktem, że Anglicy i Amerykanie muszą się podpoządkować życzeniom Stalina, co także wynika z ich obecnej gotowości do prowadzenia pertraktacji w sprawie co raz natężającej przez Stalina i żądaniem stworzenia drugiego frontu. Pertraktacje te mają być prowadzone teraz „trzechstronnie” chociażby tylko przez ministrów spraw zagranicznych tych trzech krajów.

Włoski komunikat wojenny

RZYM. 25. 8. (DNB). Nieprzyjacielska karawana statków, która była silnie ubezpieczona flotą wojenną i lotnictwem, została zaatakowana na środkowej części Morza Śródziemnego przez włoskie samoloty, które storpedowały pe-

wien duży kontrtorpedowiec, wzniciając na nim pożar, jak również ciężko uszkodziły dwa parowce o ogólnym tonażu 15.000 TRB. Nieprzyjacielskie samoloty zaatakowały z powietrza okolice Neapola i Salerno.

Moskwa i Quebec Dysonans w anglo-amerykańskich konferencjach

BERLIN. Nie ma w tym nic dziwnego, że nieobecność Sowieta na konferencji anglo-amerykańskiej w Quebec odczuła została w obozie aliantów jako przykry dysonans. Bardzo wstrząsające oświadczenie Tassa, które ubrane było w formę dementi i które zaznaczyło, że Moskwa nie jest bezpośrednio zainteresowana w zagadnieniach omawianych w Quebec i nie miała też bezpośredniego zaproszenia, nie zlagodziło oczywiście uczucia niesmaku.

Celem położenia kresu wszelkim możliwym fałszywym interpretacjom podaje obecnie nowojorska gazeta „Christian Science Monitor” inspirowany według wszelkiego prawdopodobieństwa przez Waszyngton komunikat, w którym czytamy, że „dyplomatyczne sfery” Anglii i Ameryki nie uważają nieobecności Związku Sowieckiego w Quebec „w żadnym wypadku za rozdźwięk między krajami anglo-amerykańskimi a Sowieckimi, lecz że wspomniane sfery dyplomatyczne są raczej zdania, że ową wstrząsającą nieobecność Sowieta, a zwłaszcza także oświadczenie agencji Tassa pochodzi jedynie stąd, że Moskwa w żadnym wypadku nie chce narazić się Japonii.

To powołanie się na Japonię jest tym bardziej godne uwagi, że oświadczenie angielskiego ministra informacji, Brandona Brackena wobec przedstawicieli prasy w Quebec bardzo szeroko uwzględniało temat japoński i przepełnione było zapewne-

niami, że w odpowiednim czasie cała potęga imperium brytyjskiego stanie do dyspozycji Stanów Zjednoczonych dla pokonania Tokio. To uderzające podkreślanie ze strony szefa brytyjskiej informacji można wytłumaczyć tylko tym, że Amerykanie wątpili w gotowość Anglii, jeszcze silniejszego zaangażowania się w wojnę azjatycką. Dlatego też wzmianka „Monitora”, że również i Moskwa ma pewne japońskie zastrzeżenia, musi być w związku z tym uważana nie za bez znaczenia.

W dalszym ciągu swoich wywodów na temat Moskwy i Quebecu pisze gazeta amerykańska, że „pewne sfery waszyngtońskie”, a ma tu prawdopodobnie na myśli inne koła dyplomatyczne, aniżeli te, o których wspomniano na wstępie, reprezentują ze swej strony pogląd, że „niezależna postawa Sowieta wobec aliantów” zmierza do tego, by uzyskać od anglo-amerykanów jak największe koncesje. Gazeta twierdzi obłudnie, że żądania Moskwy nie dotyczą tylko „drugiego frontu”, lecz obejmują także jej żądania terytorialne w Europie. Ponieważ Moskwa ma już w ręku daleko idące, zapewnienia anglo-amerykanów w zakresie swych pretensyj terytorialnych w Europie, w odniesieniu natomiast do drugiego frontu stale słychać było o niezadowolenu Sowieta, można zaiste przypuszczać, że Moskwa obstała obecnie zupełnie kategorycznie przy harachu krwi ze strony

Roosevelt przed parlamentem kanadyjskim

SZTOKHOLM. Jak donoszą z Nowego Jorku, prezydent Roosevelt zamierza we środę wygłosić w Ottawie przemówienie w parlamencie kanadyjskim.

Fakt, że parlament kanadyjski daje możność prezydentowi amerykańskiemu, a więc obcemu męzowi stanu, przemawiania z mównicy parlamentarnej, jest zupełnie niezwykły w historii parlamentów. Wypadek ten dowodzi, że Kanada co raz bardziej wpada w zależność od Stanów Zjednoczonych. Stąd też wyłączenie Kanady z im-

perium brytyjskiego stanowi jeszcze tylko sprawę formalną, co znajduje swoje podkreślenie także w tym, że jak Roosevelt i kanadyjski premier Mackenzie King oświadcza, ma być utworzony wspólny komitet dla Stanów Zjednoczonych i Kanady, a zadaniem jego ma być „studowanie zagadnień, jakie wynikają z istnienia amerykańskiego układu o pożyczkach i dzierżawach i kanadyjskiej umowy o wzajemnej pomocy”.

Krótkie wiadomości

RZYM. (DNB). Włoskie lotnictwo bojowe zatopilo w czasie od dnia 10 lipca do 18 sierpnia włącznie dwa kontrtorpedowce, nieustalonego typu jednostkę nieprzyjacielskiej marynarki wojennej, jak również 31 statków handlowych o łącznym tonażu 252.000 TMB.

TOKIO. (DNB). O dalszym ciągu walk na Pacyfiku południowym powiadamiają, że na Nowej Georgii stawiali Japończycy silny opór znacznie przeważającemu nieprzyjacielowi. Straty poniesione przez przeciwnika, według powiadomienia cesarskiej japońskiej kwatery głównej, wynoszą na lądzie najmniej 10.000 żołnierzy. Także przy nieprzyjacielskich pró-

anglo-amerykanów. Kreml też oświadczył zupełnie wyraźnie, że interesuje go jedynie ten punkt obrad w Quebec. Będzie to zadaniem Edena, który wkrótce, ma się udać samolotem z Quebec do Moskwy, wskazać na dworze Stalina wysokość wspomnianego harachu krwi i jeszcze raz go zapewnić, że jego żądania terytorialne spotkały się z pełną zgodą Roosevelta i Churchilla.

bach lądowania poniósł on najbardziej ciężkie straty.

SZTOKHOLM. (DNB). Jak podaje do wiadomości ministerstwo marynarki USA, na Atlantyku z południem zatopione zostały w zeszłym tygodniu przez nieprzyjacielskie łodzie podwodne dwa amerykańskie statki handlowe średniej wielkości. W taki sposób straty na tym odcinku od początku wojny zwiększyły się do 686 statków. Ponadto komunikują jeszcze o zniszczeniu pewnego dawniej greckiego statku, nie podając jego nazwy.

SZANGHAI. (DNB). W pozbawionym treści komunikacie z Quebecu zapowiedziane „realizowanie skutecznej pomocy dla Chin” nie wywołało w Czongkingu żadnej nadziei na rychłą akcję pomocy ze strony USA i Anglii. We środę rzecznik przy rządzie, Czongkingu wypowiedział, że traktować on może oświadczenie z Quebecu „tylko z rezerwą”. Jest dla niego rzeczą jasną, że wojna z Niemcami tak dalece wiąże siły aliantów, iż atak na Pacyfik jest nie do pomyślenia. Jedynie wszystkie siły wojenne anglo-amerykańskie mogą coś osiągnąć w walce z Japonią

Odwołanie Bogomołowa?

SZTOKHOLM. „Technische Tidningsgraph” donosi, że dotychczasowy ambasador sowiecki przy aliantach rządach wygnanych w stolicy Anglii, Bogomołow, został również odwołany ze swego stanowiska. Polityczne sfery londyńskie sądzą, że Bogomołow został upa-

żony na przedstawiciela interesów sowieckich przy komitecie algijskim. Agencja dodaje, że jest przecież rzeczą znaną, iż Kreml naciska w kierunku przyspieszonego uznania komitetu algijskiego.

Głos naczelnego świadka z Leningradu

HELSINKI. Wiele ulic leningradzkich jest ciężko uszkodzonych. Życie w mieście musi na wszystkich rogach i kłaczach walczyć z wielkimi trudnościami. Stosunki komunikacyjne są kiepskie ponieważ wszystkie pojazdy oddane zostały na usługi armii. Brud i nieporządek są na każdym miejscu. Tak opisuje pewien sowiecki jeńca wojenny położenie w Leningradzie w sprawozdaniu, które opublikowała fińska gazeta „Helsinki Sanomat”.

Naczelny świadek opowiada na podstawie tego, co widział, o cięż-

kich uszkodzeniach domów przy ul. Machowaja, dalej spalony ma być budynek pałacu inżynierów, w którym to budynku mieściła się sowiecka szkoła wojenna. Gmach sztabu admiralacji trafiony został bombą. Natomiast wszystkie świątynie leningradzkie pozostały nie uszkodzone, lecz wszystkie z wyjątkiem cerkwi św. Mikołaja są nadal, tak jak dawniej, zamknięte. Również fortyfikacje zostały podobno ciężko uszkodzone. Życie codzienne ludności wylnej nosi na sobie surowe piętno wojny. (W. Z.)

Katastrofa żywiołowa w Szwajcarii

Potężne masy wód, które spiętrzyły się u stóp Dent Blanche przełamały w niedzielę lodowice i runęły w dolinę. Rzeka Borgna silnie wzrosła i wystąpiła z brzegów, przy czym olbrzymie masy desek, pni drzewnych i wszelkiego możliwego materiału zasypały wieś Les Hauderes koło Evolene. Most, łączący Les Hauderes z góścincem Arolla, jak również tartak młyn, piekarnia i cztery garaże porwane zostały przez wodę. Drugi most między Les Hauderes i

góścincem Arolla, jak również most koło Evolene są poważnie zagrożone. Sady i ogrody znajdują się pod wodą. W tej chwili nie można jeszcze oszacować powstałych szkód. W nocy na poniedziałek, kiedy położenie zdawało się już polepszać, drugie jezioro lodowcowe przełamało zapory lodowe. Trzeba było sprowadzić oddziały pomocnicze, które wyposażone w reflektory, walczyły z żywiołem.

Gwałtowna burza nad Rzymem

Gwałtowna burza przeszła wczoraj rano nad Rzymem, wyrządzając w niektórych miejscach poważne szkody. Domy mieszkalne, podmyte powodzią, runęły mimo natychmiastowej pomocy straży ogniowej. Ofiar nie ma, ponieważ mieszkańcy opuścili wcześniej do-

my. W kilku wypadkach zdołano częściowo uratować niektóre gmachy. Kościół San Crisogono uciepiał nieco wskutek padającej na dach wody. Również w tym wypadku straż ogniowa zdołała przeszkodzić powstaniu dalszych szkód.

